

Několik rad pro devátáky

Co dělat před tím, než se definitivně rozhodnete o budoucím studiu?

1. Rozhodující jsou vaše předpoklady, schopnosti a zájmy

Pojmenujte svoje přednosti, schopnosti, vlohy, zájmy, ale i nedostatky a srovnajte je s požadavky na studium a na výkon v určitém povolání. Nezapomeňte na svůj zdravotní stav. Ten může v některých případech volbu ovlivnit. Přemýšlejte o svých studijních výsledcích i o tom, jestli vás baví učit se, jak si umíte poradit, když něčemu nerozumíte, zda spíše rádi vykonáváte rukodělnou práci. Hledejte příčiny, proč vám učení dělá problémy apod.

2. Diskutujte s vašimi nejbližšími

Mluvte o svých plánech s výchovným poradcem, třídním učitelem, rodiči, známými a ptejte se, co si o nich myslí. I když jejich názor bude třeba odlišný, získáte cenné podněty k dalšímu přemýšlení.

3. Opatřete si informace o středních školách

Základní směr, tzn. zda chcete dosáhnout maturity nebo se vyučit, většinou tušíte. Problém bývá ve výběru konkrétního oboru. Vzdělávací nabídka je velmi pestrá. Přehled získáte z informační příručky nebo z internetu (<http://www.infoabsolvent.cz/>). Uvidíte, kolik možností vzdělávání existuje. Zmíněné informační zdroje pomohou především těm žákům, kteří se nemohou rozhodnout mezi maturitním studiem a učebním oborem.

4. Vytvořte si seznam oborů

Nejprve přemýšlejte o pracovních činnostech, které vás zajímají a kterým byste se rádi věnovali. Přiřazujte k nim různá povolání. Vytvořte si výběr oborů, které vedou k plánovanému povolání: můžete vybírat i odlišné úrovně vzdělání, tedy maturitní i výuční. Důkladně se seznamte s obsahem jednotlivých oborů, tedy co se budete učit a jaké uplatnění vás čeká.

Při rozhodování se někdy osvědčuje vylučovací metoda, kdy postupujete opačným způsobem. Postupně vyřazujete činnosti, profese, obory, které vás z nějakého důvodu odrazují, nemáte k nim vztah nebo je nechcete dělat. Seznam oborů vám slouží jako základní materiál k přemýšlení o tom, „co chci a co mohu.“

5. Vytvořte si seznam škol

Hledejte školy, na kterých se vybrané obory vyučují. V přehledu si vypisujte výhody a nevýhody i z hlediska dopravní dostupnosti školy, nutnosti internátního ubytování a finančních možností vašich rodičů v případě soukromých škol. Porovnávejte přijímací zkoušky v jednotlivých školách, odhadujte své šance na přijetí z loňského poměru přihlášených ku přijatým uchazečům apod.

6. Navštivte střední školy

Dny otevřených dveří na středních školách jsou jedinečnou příležitostí, jak se seznámit se školním prostředím, učiteli i studenty. Dozvíte se konkrétní informace o škole a podmínkách studia. Taková návštěva školy může působit i motivačně, např. ke zlepšení studijních výsledků. Ptejte se na vše, co vás zajímá: na způsob výuky, na pracoviště pro odbornou praxi, jak škola komunikuje s rodiči, jaké jsou mimoškolní aktivity žáků, na uplatnění absolventů této školy, zda se učitelé věnují žákům individuálně. Navštivte více škol, abyste mohli

porovnávat a posuzovat, jak vám vyhovuje jejich velikost, jednání pedagogů apod. Někdy může rozhodnout i to, že je škola umístěna v příjemném prostředí, nebo jde o menší školu spíše rodinného typu.

7. Získejte více informací o škole

Pokuste se sehnat jakékoli reference o příslušné škole. Vizitkou škol jsou jejich webové stránky. Mají určitou vypovídací hodnotu a sami uvidíte, zda obsahují aktuální a dostatečné informace a dávají prostor také svým studentům, nebo pouze prezentují aktivity vedení školy.

Odpověď na častý dotaz, nakolik je škola „kvalitní“, najdete částečně v kontrolních zprávách České školní inspekce (<http://www.csi.cz/>). Z pravidelných kontrol středních škol vznikají veřejně dostupné zprávy, ve kterých jsou popsány přednosti a zjištěné nedostatky i celkové hodnocení školy. Můžete pak porovnat, jak o sobě referuje škola a jak je hodnocena inspektory. Oslovte studenty, kteří do ní chodí, např. na burze středních škol. I jejich vyjádření vám může pomoci.

8. Využijte poradenských služeb

Pokud si stále nejste jisti výběrem studia, navštivte odborníky v některé z poradenských institucí. Ptejte se na vše, co vás zajímá a co vám není úplně jasné, např. co přesně dělá autotronik, jaké vzdělání poskytuje lyceum apod. Existuje několik možností, kam se můžete obrátit. V široké síti informačních a poradenských středisek – IPS (<http://www.portal.mpsv.cz/>), která fungují při úřadech práce, získáte informace o povoláních a o uplatnění na trhu práce. Můžete kontaktovat Centrum kariérového poradenství při Národním ústavu odborného vzdělávání v Praze – CKP (<http://www.nuov.cz/>), kde vám poradí s výběrem studia a obsahem vzdělávání. Radu vám poskytnou i v zákaznickém centru při Ústavu pro informace ve vzdělávání (<http://www.uiv.cz/>) nebo v Informačním centru pro mládež při Národním institutu pro děti a mládež (<http://www.icm.cz/>).

9. Připravte se na přijímací zkoušky

Každoročně řada středních škol organizuje v podzimním období tzv. přijímačky nanečisto. Současně s absolvováním takové přípravy se seznámíte s prostředím, kde budete vykonávat přijímací zkoušky „naostro“, vyzkoušíte si své znalosti a získáte obratnost při řešení mnohdy nezvyklých úkolů. Nabídky kurzů inzerují školy na svých webech i v médiích. Můžete také požádat školu o témata přijímacích zkoušek z minulého roku, nebo trénovat cvičné testy, které zakoupíte u společnosti Scio (<http://www.scio.cz/>).

Mgr. Olga Svobodová, výchovný poradce